

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
 ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
 ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ Η/Υ
 ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΔΙΚΤΥΩΝ

ΤΕΣΤ ΠΡΟΟΔΟΥ στο ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΟ ΙΙ

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 Να βρεθεί εντός τριγώνου ΑΒΓ (γνωστές οι πλευρές a, β, γ) σημείο τέτοιο ώστε το γινόμενο των αποστάσεων του από τις τρεις πλευρές του τριγώνου να είναι μέγιστο. (1.5 Μ)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ(Ενδεικτική Λύση)

Αν Κ το ζητούμενο σημείο και x, y, z οι αποστάσεις του Κ από τις πλευρές a, β, γ αντίστοιχα του τριγώνου θέλω να βρω το μέγιστο για τη συνάρτηση $W = xyz$. Το εμβαδόν του τριγώνου ΑΒΓ είναι το άθροισμα των εμβαδών των τριγώνων (ΒΚΓ) = $\frac{1}{2} ax$, (ΑΚΓ) = $\frac{1}{2} \beta y$, (ΑΚΒ) = $\frac{1}{2} \gamma z$. Άρα $E = \frac{1}{2} ax + \frac{1}{2} \beta y + \frac{1}{2} \gamma z$. Λύνοντας ως προς z θα έχουμε: $z = \frac{1}{\gamma} (2E - ax - \beta y)$. Θέτοντας την τιμή του z στην W θα πάρουμε τη σχέση $W = \frac{1}{\gamma} (2Exy - ax^2y - \beta xy^2)$. Στη συνέχεια εφαρμόζουμε τη μεθοδολογία ακροτάτων για συνάρτηση 2 μεταβλητών και βρίσκουμε τελικά $X = \frac{2E}{3} a$, $y = \frac{2E}{3} \beta$, $z = \frac{2E}{3} \gamma$.

ΘΕΜΑ 2 Να βρεθεί η εξίσωση του εφαπτόμενου επιπέδου και της καθέτου ευθείας της επιφάνειας $2x^2 + 3y^2 + z^2 = 6$, στο σημείο $P(1,1,1)$. (0,75 Μ)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ(Ενδεικτική Λύση)

Έστω η $f(x, y, z) = 2x^2 + 3y^2 + z^2 - 6 = 0$. Έχω $f_x = 4x$, $f_y = 6y$, $f_z = 2z$. Οι τιμές αυτών στο σημείο $P(1,1,1)$ είναι 4,6,2. Με βάση λοιπόν τον τύπο η εξίσωση θα είναι $2x + 3y + z - 6 = 0$. Όμοια από τον τύπο για την εξίσωση της καθέτου ευθείας θα έχουμε $\frac{x-1}{4} = \frac{y-1}{6} = \frac{z-1}{2}$

ΘΕΜΑ 3. Να υπολογιστεί το έργο της δύναμης $\vec{F}(y, -x)$ όταν το σημείο εφαρμογής της διαγράφει από το σημείο $A(a,0)$ προς το σημείο $B(0,a)$ ολόκληρο τον κύκλο $x^2 + y^2 = a^2$. (Βοήθεια: Το έργο δίνεται από τον τύπο $W = \int_C \vec{F} \cdot d\vec{r}$) (1.25 Μ)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ(Ενδεικτική Λύση)

Το έργο δύναμης δίνεται από το επικαμπύλιο ολοκλήρωμα $\int_C \vec{F} \cdot d\vec{r} = \int_C y dx - x dy$. Η

καμπύλη c είναι ο κύκλος $x^2 + y^2 = a^2$. Παραμετροποιώ την καμπύλη c και έχω $x = a \cos t$ και $y = a \sin t$, και $dx = -a \sin t dt$, $dy = a \cos t dt$, $t \in [0, 2\pi]$. Αντικαθιστώ στον τύπο του επικαμπύλιου ολοκληρώματος και έχω $I = -2\pi a^2$.

ΘΕΜΑ 4. α) Έστω $z = f(x^2 y)$, όπου f δυο φορές παραγωγίσιμη συνάρτηση. Να αποδείξετε ότι: $x \frac{\partial z}{\partial x} = 2y \frac{\partial z}{\partial y}$ (0,75 Μ)

β) Αν η συνάρτηση $W = f(x+y, x-y)$, έχει συνεχείς μερικές παραγώγους ως προς το $u = x+y$ και το $v = x-y$, δείξτε ότι: $\frac{\partial W}{\partial x} \frac{\partial W}{\partial y} = \left(\frac{\partial f}{\partial u}\right)^2 - \left(\frac{\partial f}{\partial v}\right)^2$ (0,75 Μ)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ (Ενδεικτική Λύση)

α) Η z είναι σύνθετη συνάρτηση άρα $\frac{\partial z}{\partial x} = \frac{\partial f}{\partial x} * (x^2 y)_x = \frac{\partial f}{\partial x} * 2xy$, όμοια

$$\frac{\partial z}{\partial y} = \frac{\partial f}{\partial y} * (x^2 y)_y = \frac{\partial f}{\partial y} * x^2 \text{ . Άρα αποδείχθηκε.}$$

β) Η W είναι πεπλεγμένη συνάρτηση και για αυτό θέτω $x+y=u$ και $x-y=v$. Η λύση δόθηκε στις φροντιστηριακές ασκήσεις του μαθήματος.

ΘΕΜΑ 5. Να βρεθούν οι $\sqrt{2i}$ και οι $\sqrt[3]{-1}$. (0.5+0.5 Μ)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ (Ενδεικτική Λύση)

α) Γράφουμε τον $2i = 2(\cos w + i \sin w)$, όπου $\cos w = 0$, $\sin w = 1$ με $0 \leq w < 2\pi$.

Άρα $w = \frac{\pi}{2}$ και επομένως $2i = 2\left(\cos \frac{\pi}{2} + i \sin \frac{\pi}{2}\right)$.

Οι τετραγωνικές ρίζες του $2i$ δίνονται από το τύπο

$$\sqrt[n]{z} = |z|^{\frac{1}{n}} \left(\cos \frac{w+2k\pi}{n} + i \sin \frac{w+2k\pi}{n} \right), \quad k = 0, 1, 2, \dots, n-1$$

Άρα για $z = 2i, n = 2, w = \frac{\pi}{2}$, έχουμε τις επόμενες δυο ρίζες:

$$z_1 = \sqrt{2} \left(\cos \frac{\pi}{4} + i \sin \frac{\pi}{4} \right) = \sqrt{2} \left(\frac{\sqrt{2}}{2} + i \frac{\sqrt{2}}{2} \right) = 1+i, \text{ δηλ είναι το σημείο } (1,1)$$

$$z_2 = \sqrt{2} \left(\cos \frac{5\pi}{4} + i \sin \frac{5\pi}{4} \right) = \sqrt{2} \left(-\frac{\sqrt{2}}{2} - i \frac{\sqrt{2}}{2} \right) = -1-i, \text{ δηλ είναι το σημείο } (-1,-1)$$

β) $-1 = -1 + 0i = \cos w + i \sin w$, όπου $\cos w = -1, \sin w = 0$, $0 \leq w < 2\pi$, άρα $w = \pi$.

Και οι κυβικές ρίζες της μονάδας είναι (σύμφωνα με το παραπάνω τύπο)

$$\left. \begin{aligned} z_1 &= \cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} = \frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \\ z_2 &= \cos \pi + i \sin \pi = -1 \\ z_3 &= \cos \frac{5\pi}{3} + i \sin \frac{2\pi}{3} = \frac{1}{2} - i \frac{\sqrt{3}}{2} \end{aligned} \right\} \text{ πρόκειται για κορυφές ισόπλευρου τριγώνου}$$

ΘΕΜΑ 6. α) Να υπολογισθεί ο $\log(1-i)$ και ο $\log(-ie)$. (0.5+0.5 M)

β) Ποιοι είναι οι μιγαδικοί αριθμοί $(1-i)^i$ και i^i ; (0.5+0.5 M)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ (Ενδεικτική Λύση)

α) Γράφουμε τον $1-i = |1-i|(\cos \varphi + i \sin \varphi)$ σε τριγωνομετρική μορφή όπου

$$|1-i| = \sqrt{2} \text{ και } \varphi = \frac{5\pi}{4}, \text{ επειδή } \cos \varphi = \frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2}, \sin \varphi = -\frac{1}{\sqrt{2}} = -\frac{\sqrt{2}}{2} \text{ και}$$

$0 \leq \varphi < 2\pi$. Άρα

$$\log(1-i) = \log|1-i| + i \arg(1-i) = \log(\sqrt{2}) + i \frac{5\pi}{4}.$$

$$\text{Όμοια, } \log(-ie) = \log|-ie| + i \arg(-ie) = \log|e| + i \frac{3\pi}{2} = 1 + i \frac{3\pi}{2}.$$

β) Ισχύει $z^w = e^{w \log z}$.

Επομένως $(1-i)^i = e^{i \log(1-i)}$ και $\log(1-i) = \log|1-i| + i \arg(1-i) = \log(\sqrt{2}) + i \frac{7\pi}{4}$, αφού

$$\cos \varphi = \frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2}, \sin \varphi = -\frac{\sqrt{2}}{2}, \text{ άρα } \varphi = \frac{7\pi}{4} = \arg(1-i).$$

Όμοια, $i^i = e^{i \log(i)}$ και $\log(i) = \log(|i|) + i \arg(i) = i \frac{\pi}{2}$.

ΘΕΜΑ 7. α) Να υπολογισθούν τα $\lim_{z \rightarrow \pi} (e^{iz} + 2 \cos z - 3 \sin z)$ και $\lim_{z \rightarrow 2} \frac{z}{(z-3)(z-2)}$;

(0.5+0.5 M)

β) Δείξτε ότι οι συναρτήσεις e^z και $\sin z$ είναι ολόμορφες (αναλυτικές) (0.5+0.5 M)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ (Ενδεικτική Λύση)

$$\text{α)} \lim_{z \rightarrow \pi} (e^{iz} + 2 \cos z - 3 \sin z) = e^{i\pi} + 2 \cos \pi.$$

Επειδή ο όρος $(z-3)(z-2)$ μηδενίζεται στο $z=2$ παρατηρούμε ότι το όριο

$$\lim_{z \rightarrow 2} \frac{(z-3)(z-2)}{z} = 0, \text{ οπότε (ιδιότητα) } \lim_{z \rightarrow 2} \frac{z}{(z-3)(z-2)} = \infty.$$

β) Επειδή $e^z = \cos \varphi + i \sin \varphi$ και $\cos \varphi, \sin \varphi$ είναι ολόμορφες συναρτήσεις τότε και η e^z είναι ολόμορφη (σαν άθροισμα ολόμορφων).

Αν $z = x + iy$ τότε

$$\sin z = \sin(x + iy) = \sin x \cos(iy) + \cos x \sin(iy) = \sin x \cosh(y) + i \cos x \sinh(y), \text{ όπου}$$

$$\cosh(x) = \frac{e^x + e^{-x}}{2} \text{ και } \sinh(x) = \frac{e^x - e^{-x}}{2} \text{ (όμοια αποτελέσματα αν θέσουμε όπου}$$

$x = z, z \in \mathbb{C}$).

Άρα και η συνάρτηση $\sin z$ είναι ολόμορφη, αφού το πραγματικό της μέρος $\sin x \cdot \cosh(y)$ και το φανταστικό της μέρος $\cos x \cdot \sinh(y)$ είναι ολόμορφες συναρτήσεις.